

Kjak

Martin Pauli Jacobsen

Nýggj fiskivinnu skipan fyri Føroyar

Vit hava brúk fyri einari nýggjari fiskivinnu skipan fyri Føroyar.

Støðan í dag:

1. Vit hava 100 % yvir kapasitet í fiskivinnuni.
2. Vit geva skattafrádrátt til sjómenn, tí teir tjena ov lítið. Grundin til at nógvir sjómenn tjena ov lítið er, at tað eru ov nógvir sjómenn og alt ov nógvir fiskiskip. Vit læta við øðrum orðum stuðul til fiskivinnuna, so at flotin skal verða so stórur sum møguligt.
3. Tann fittasti sleppur at fiska. Hetta er korrupsión.
4. Menn tjena milliúnir av at selja fiskiloyvir, ið teir hava fingið gratis.
5. Ta er eingin yvirordnað strategi fyri fiskivinnuna.

Tí skulu vit seta á stovn eitt óheft "Fiskivinnuráð", ið skal hava ábyrgdina av, hvussu fiskivinnan skal stýrd. Tað skal vera skott ímillum "Fiskivinnuráðið" og ta politisku skipanina/fiskivinnuna.

Sjá mynd.

Fiskivinnuráðið skal mannast av kompetentun fólki, ið ikki hava nøkur egin áhugamál í fiskivinnuni. Fiskivinnuráðið skal hava ein greiðan arbeiðssetnings at stýra eftir.

Arbeiðssetningurin hjá Fiskivinnuráðnum kundi verið fylgjandi:

1. Stýra soleiðis at føroyska fiskatilfeingi verður optimalt umsitið.
2. Landingar avgjald verður nýtt at regulera veiðuna.
3. Í miðal skal verða samsvar millum fiskanøgd og veiðu kapasitet.
4. Royna at stýra soleiðis at miðal fiskarið yvir 5 ár verður mest.
5. Tann mest effektivu skal fiska fiskin. Tann sum fær besta prísir fyri fiskin.
6. Flotin skal verða optimalt samansettur.
7. Skipanin skal vera rættvís. Øll eru líka fitt. (Øll skulu vera líka.)
8. Eingin skal eiga meiri enn 10 % av fiskivinnuni.
9. Nýggir aktørar skulu kunnu koma inn í fiskivinnuna.
10. Fiska verður til tey opti-

- malu tíðar punktini.
11. Um veiðitrýstið er ov stórt, verður landingar avgjaldið hækka.
12. Fiskivinnuráðið stýrir soleiðis at manningarparturin fyri eitt miðal skip er 400.000 krónur. (Fyri 180 fiskidagar.)
13. Heldur eyga við miðal figgjarstöðuni hjá fiskivinnuni og regulerar hareftir. (Rímiligur vinningur)
14. Definera hvat er 100 % veiði orka er.
15. Stýrir hvussu nógvir kann fiskast í hvørjum tíðarskeiði. Kvotaskipan. (Viku, Mánaði, Kvartali..)

Hvør skal sita í Fiskivinnuráðnum

Veljast skulu kompetentur fólk, ið ikki hava persónlig áhugamál í fiskivinnuni og sum eru reiðilig. Ein bland-ingur av havfrøðingum, øko-nomum og og øðrum sum hava skil á økinum. Havstovan og Landsbankin velja skikkaðar kandi-datar. Man kann mest sita í Fiskivinnu ráðnum í 5 ár út í eitt.

Fiskiveiðu regulering

Nýtast skal eitt landingar avgjald at regulera veiði nøgdina. Um vit fiska ov nógvir í forhold til hvat biologiskt er loyvt, so hækka vit fyribils landingar avgjaldið. Á henda hátt kunnu vit minka ella heilt stoppa fiskarinum í eitt tíðarskeið. Hetta er tað sokallaða "Gylfasson & Weitzman" prinsipp.

Eg havi gjørt nakrar yvirbygningar til "Gylfasson & Weitzman" prinsippið, sum kundi verið væl hóskandi fyri Føroyar.

Í tí fylgjandi vil eg taka nøkur dømir fram um hvussu Fiskivinnuráðið kundi regu-lera fiskiveiðuna.

Høvuðspunktini í regu-leringini eru fylgjandi:

1. Soleiðis regulera vit á kort sigt. (2012-1017)

Høvuðsendamálið í hesum tíðarskeiðinum er at minka um veiðiorkuna og at flotin er rætt samansettur. Vit ynskja at minka um veiðuorkuna.

Vit velja limir til fiskivinnuráðið í 2012. Fiskivinnu ráðið byrjar at stýra fiskivinnuni í 2013.

1.1 Skattalættin til sjómenn verður avtikin líðandi til 2018.

- 1.1 Á 2013. Sjálvboðin minka av veiðiorku. Vit geva fiskivinnuni møguleikan sjálv at minka um veiðiorkuna. Fiskivinnan fær at vita at vit byrja at leggja eitt landingar avgjald uppá veiðuna soleiðis at teir tyngstu bátarnir fara konkurs og harvið lætta um veiðitrýsti. Fiskivinnan fær nú eitt ár til at tillaga seg og sjálvboðið leggja fiskiloyvir saman. Á henda hátt fara bátar út úr flotanum og bátarnir, ið eru eftir fáa betri umstøður.
- 1.2 Á 2014-2017 Minka

veiðiorkuna við hjálp av landingar avgjaldi. Vit leggja nú ymiskt landingar avgjald á fiskin fyri teir ymisku veiðu háttirnar. Hetta merkir at teir minst effektivu bátarnir fyri hvønn veiðihátt fara av knóranum. Hetta vil viðføra at meiri fiskur er til teir effektivu bátarnar. Vit regulera spakuliga veiðu avgjaldið uppeftir, soleiðis at veiðiorkan spakuliga lækkar niður móti 100 %. Um veiðu nøgdin er er ov stór hækka veiðu avgjaldið. Hetta merkir at vit innføra eina kvotaskipan aftur. Aftaná eini 5 ár er veiðiorkan blivin regulera niður soleiðis at tað er samsvar millum fiska nøgd og veiðu orku. Nú hevur fiskivinnan møgu-leikan at tjena pengar.

2. Langtíðar regu-lering, soleiðis at altíð er samsvar er millum fiska nøgd og fiski kapasitet

Nú hevur fiskiflotin fingið eina passandi stødd. Fiskivinnuráðið hevur økonomisk tøl fyri allar bátarnar í flotanum. Vit kenna rakstrar tølini fyri allan fiskiflotan. Vit regulera landingar avgjaldið soleiðis at ein miðal bátur tjeinar pengar. Teir ringastu bátarnir hava null ella minus á botnlinjuni. Kvotaskipanin kann til dømis verða bytt upp í nøkur tíðarskeið. Fyri hvørt tíðarskeið kann man so meta um hvussu stór tann loyvda fiski nøgdin skal vera. Hetta merkir at fyri hvørt tíðarskeið hava vit eina felagskvotu. Vit kunnu stýra veiðina millum skipabólkar við at nýta ymisk landingar avgjald millum skipabólkar.

Vit stýra jú hvussu attraktivt tað er at fiska við okkara landingar avgjaldi. Øll fiskiveiða skal verða MSC góðkend. Soleiðis kunnu vit regu-lera:

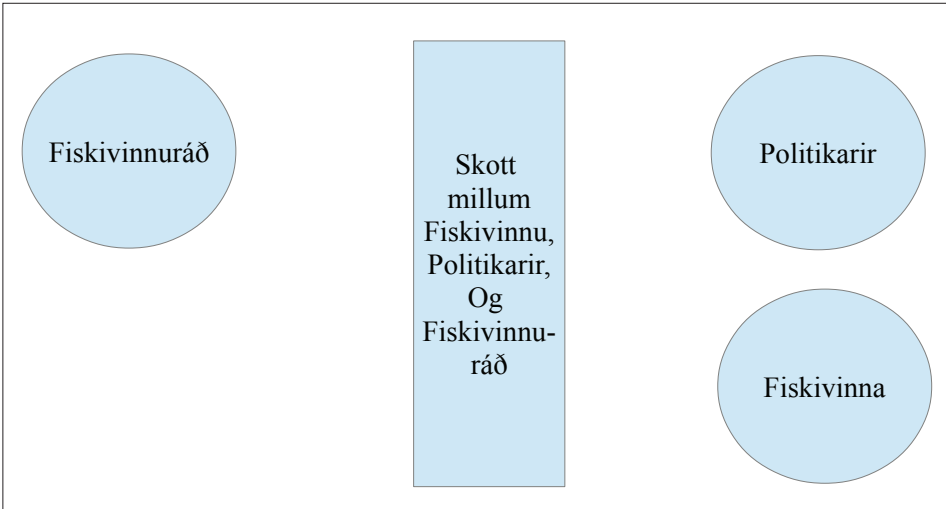
2.1 Veiðitrýstið er ov høgt. (Flotin er ikki ov stórur)

Um veiðu trýstið á til dømis toski er ov høgt, so hækka vit landingar avgjaldið á toski. Um veiðitrýstið á toski er alt ov høgt, so hækka vit kilo avgjaldið so høgt at tað ikki er nakar vinningur at fiska tosk, men tað loysir seg ikki at blaka toskin út. Hetta vil gera at bátar verða lagdir í nakrar dagar ella vikur. Aftaná nakrar dagar/vikur kann kilo avgjaldið lækka, soleiðis at bátarnir aftur tjena pengar við at fiska tosk. Vit loyva ikki at ov nógvir toskur verður fiskaður.

2.2 Veiðitrýstið er ov høgt. Vit hava fingið ov nógvan veiðu kapasitet í flotan.

Vit eru nú endað í tí støðu at vit hava yvir kapasitet í fiskivinnuni. Vit mugu tí í gongd við at regulera veiðu orkuna niður. Hetta gera vit við at hækka landingar avgjaldið. Hetta vil so føra við sær at bátarnir við tí ringastu figgjarstöðuni fara konkurs. Um tað til dømis er yvirkapasitetur millum til dømis trolarar, so regulera vit landingar avgjaldið eyka upp fyri trolara fisk. Við øðrum orðum regulera vit soleiðis at teir tyngstu bátarnir fá reyð tøl, og mugu leggjast.

2.3 Ov lítil veiðiorka. Til dømis línuflotin er ov lítil.

Politikarar og fiskivinna skulu ikki hava atgongd til at blanda seg inn í hvussu Fiskivinnuráðið stýrir. Tað skal vera arbeiðssetningurin hjá Fiskivinnuráðnum, ið regulerar fiskarið. Arbeiðssetningurin hjá fiskivinnu ráðnum skal verða at stýra soleiðis at miðal avkastid frá fiskivinnuni skal verða so stórt sum møðiligt.